

КРИМСЬКА ПРАВОЗАХИСНА ГРУПА

e-mail: crimeahrg@gmail.com

website: crimeahrg.org

МОНІТОРИНГОВИЙ ОГЛЯД СИТУАЦІЇ З ПРАВАМИ ЛЮДИНИ В КРИМУ

СЕРПЕНЬ 2017 РОКУ

Моніторинговий огляд підготовлено
Кримською правозахисною групою
на підставі матеріалів,
зібраних у серпні 2017 року

Перейти [по посиланню](#), щоб ознайомитися
з щомісячними моніторинговими оглядами
Кримської правозахисної групи

Перейти [по посиланню](#), щоб ознайомитися з
тематичними оглядами та статтями Кримської
правозахисної групи

1. Вступ	2
2. Громадянські і політичні права.....	3
Заборона катувань	3
Право на свободу та особисту недоторканність	3
Обшуки	3
Політично мотивоване кримінальне переслідування	4
«Справа 26 лютого»	4
«Справа Хізб-ут-Тахрір».....	4
«Справа українських диверсантів»	5
Справа Володимира Балуха	6
Свобода слова та висловлювання думок	8
Перешкоджання журналістській діяльності	8
Справа Миколи Семени.....	8
Справа Ільмі Умерова	9
Свобода мирних зібрань і об'єднань	10
Справа Сервера Караметова.....	10
Свобода думки, совісті та релігії	12
Порушення норм міжнародного гуманітарного права.....	13
Примусове переміщення населення.....	13

1. ВСТУП

Кримська правозахисна група (КПГ) — організація кримських правозахисників і журналістів, метою якої є сприяння дотриманню і захисту прав людини в Криму шляхом формування пильної уваги до проблем прав людини і міжнародного гуманітарного права на території Кримського півострова, а також пошуку і відпрацювання механізмів для захисту прав людини в Криму.

Діяльність **КПГ** керована, передусім, нормами основних документів у сфері прав людини, а саме: Загальною декларацією прав людини, Гельсінським Заключним Актом, Конвенцією про захист прав людини і ключових свобод, Міжнародним пактом про громадянські і політичні права, Міжнародним пактом про економічні, соціальні і культурні права тощо.

Основні завдання **КПГ**:

- 1) збір і аналіз інформації щодо ситуації з дотриманням прав людини в Криму;
- 2) широке інформування органів влади, міжнародних організацій, міжурядових структур, неурядових організацій, засобів масової інформації та інших цільових груп шляхом публікації і поширення аналітичних та інформаційних матеріалів про ситуацію з правами людини в Криму;
- 3) сприяння захисту прав людини і дотримання норм міжнародного права в Криму;
- 4) підготовка рекомендацій для органів влади та міжнародних структур в сфері прав людини;
- 5) забезпечення наявності «теми прав людини в Криму» в інформаційному просторі.

При підготовці та розповсюдженні інформації **КПГ** керується принципами об'єктивності, достовірності та своєчасності.

2. ГРОМАДЯНСЬКІ І ПОЛІТИЧНІ ПРАВА

ЗАБОРОНА КАТУВАНЬ

10 серпня у селі **Новокленово Білогорського** району після обшуку було затримано четверо людей — батько та троє його синів. Під час затримання їм на голову одягли тканину (за їхніми словами, частини одягу дітей) та затягнули скотчем. За інформацією місцевих активістів, їх доправили до Центру МВС протидії екстремізму в Сімферополі. Їх допитали, перевірили документи та взяли відбитки пальців. Після цього, за словами Абдурешита Джеппарова,¹ батька й молодшого сина відпустили, а до двох синів, котрі залишилися, застосували тортюри. Один із затриманих розповів, що до його застосовували удари током, прив'язували до стільця, били по тілу та обличчю. Після катувань старшого сина відпустили — вивезли в бік села Новокленово та залишили у лісосмузі. Його брата Аліма Мадалімова залишили, за словами Абдурешита Джеппарова, під адміністративним арештом на 15 діб² на тій підставі, що під час обшуку у нього знайшли два паспорти.³

ПРАВО НА СВОБОДУ ТА ОСОБИСТУ НЕДОТОРКАНИСТЬ

ОБШУКИ

9 серпня у будинку мешканця смт. Кіровське **Умера Емірмазаєва** було вчинено обшук. Співробітники поліції відмовилися називати підстави для цього тусу. Усіх мешканців будинку зібрали в одній кімнаті, обшук здійснювали за відсутності власників житла та понятих, допитали членів родини без складання необхідних протоколів.⁴ Будинок оточили співробітники поліції та, ймовірно, співробітники спецпідрозділу ЗМОП.⁵ Умеру Емірмазаєву під час обшуку стало зле (він страждає на судинну мальформацію⁶), карета швидкої допомоги увезла його для надання медичної допомоги. Він був направлений на стаціонарне лікування до лікарні у м. Старий Крим, звідки його виписали 21 серпня.⁷

¹ <https://ru.krymr.com/a/news/28698416.html>

² <https://ru.krymr.com/a/news/28671238.html>

³ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/posts/482407102126751>

⁴ <https://ru.krymr.com/a/news/28667299.html>

⁵ <https://www.facebook.com/100014317569547/videos/267086333778617/>

⁶ <https://ru.krymr.com/a/news/28666955.html>

⁷ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/posts/486861191681342>

ПОЛІТИЧНО МОТИВОВАНЕ КРИМІНАЛЬНЕ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ

«СПРАВА 26 ЛЮТОГО»

Справа 26 лютого» розглядається під час двох процесів: перший — у «Верховному суді» Криму у справі **Ахтема Чийгоза** (перебуває під вартою) як «організатора заворушень» біля парламенту Криму, другий — у «Центральному районному суді» Сімферополя у справі інших фігурантів (**Алі Асанов і Мустафа Дегерменджі** перебувають під домашнім арештом; стосовно **Ескендера Катемірова, Ескендера Емірвалієва і Арсена Юнусова** обраний запобіжний захід — особисте поручництво) як «учасників масових заворушень».

1 серпня під час 151-го судового засідання у «Верховному суді» Криму у справі А. Чийгоза було оголошено про завершення «судового слідства».⁸ Адвокати повідомили, що на засіданнях так і не було надано доказів провини Ахтема Чийгоза. Впродовж усіх слухань Ахтем Чийгоз особисто не був присутній у залі суду, брав участь у засіданнях лише в режимі «відео-конференції».

7 серпня під час дебатів сторін «прокурор» Анастасія Супряга виступила з проханням 8 років позбавлення волі для Ахтема Чийгоза за обвинуваченням у порушенні ч. 1 ст. 212 КК РФ (організація масових заворушень). 8 серпня впродовж дебатів захист зажадав повного виправдання Ахтема Чийгоза.⁹

9 серпня Ахтем Чийгоз виступив у суді з «останнім словом». Ухвалення вироку призначено на 11 вересня 2017 року.¹⁰

1 серпня суддя «Верховного суду» Криму Олексій Последов залишив чинним рішення щодо домашнього арешту до 7 жовтня фігурантів «справи 26 лютого» **Алі Асанова та Мустафи Дегерменджі**.¹¹

«СПРАВА ХІЗБ-УТ-ТАХРІР»

У «справі Хізб-ут-Тахрір» в ув'язненні перебувають 19 осіб — **Руслан Зейтуллаєв, Рустем Ваїтов, Нурі Примов, Ферат Сайфулаєв** (ухвалено обвинувальні вироки), **Інвер Бекіров, Вадим Сірук, Муслім Алієв, Емір-Усеїн Куку, Рефат Алімов, Арсен Джеппаров, Енвер Мамутов, Ремзі Меметов, Зеврі Абсеїтов, Рустем Абільтаров, Теймур Абдуллаєв, Рустем Ісмаїлов, Айдер Саледінов, Узеїр Абдуллаєв і Еміль Джемаденов** (перебувають під вартою). Їх звинувачують за ч.1 ст. 205.5 КК РФ (Створення терористичної організації) та/чи ч.2 ст. 205.5 КК РФ (Участь у терористичній організації). Пізніше деяким з фігурантів також були винесені звинувачення за ст. 278 КК РФ (Насильницьке захоплення влади чи насильницьке утримання влади).

4 серпня судді «Верховного суду» Криму **Анатолій Осоченко, Олена Міхалькова, Олексій Козирев, Ігор Крючков, Юрій Латинін** за клопотанням «слідчого» **Сергія Махньова** продовжили терміни утримання під вартою **Мусліма Алієва, Рефата Алімова, Еміра-Усеїна Куку,**

⁸ <https://www.facebook.com/nikolay.polofov/posts/1466942223371169>

⁹ <https://www.facebook.com/nikolay.polofov/posts/1473772009354857>

¹⁰ <https://soundcloud.com/hxplh8qjgg54/vp100606mp3>

¹¹ Апеляційна постанова у справі № 22К-2286/2017 https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srnum=1&name_op=doc&number=529616782&delo_id=4&new=4&text_number=1

Інвера Бекірова, Арсена Джеппарова, Вадима Сірука до 8 жовтня 2017 року¹² (затримані у лютому та квітні 2016 року у населених пунктах поблизу м. Ялта). 18 серпня судді «Верховного суду» Криму Алла Овчинникова, Андрій Палій, Тетяна Мельник, Едуард Білоусов Людмила Капустіна та Олег Лебідь залишили чинним це рішення.¹³

9 серпня суддя «Київського районного суду Сімферополя» Тетяна Рубе задовольнила клопотання «слідчого» Р. С. Горбачова щодо продовження термінів утримання під вартою ще на два місяці **Айдеру Саледінову, Емілю Джемаденову, Рустему Ісмаїлову, Узеїру Абдуллаєву та Теймуру Абдуллаєву**¹⁴ (затримані 12 жовтня 2016 року у селах поблизу м. Сімферополь). 30 серпня судді «Верховного суду» Криму Олег Лебідь, Людмила Капустіна, Ольга Пластиніна, Тетяна Федорова та Андрій Палій після розгляду апеляції залишили чинним це рішення.¹⁵

18 серпня Генеральне консульство України у Ростові-на-Дону (РФ) повідомило, що Руслан Зейтуллаєв, затриманий в Криму та засуджений в Росії у «справі Хізб-ут-Тахрір», був етапований з СІЗО у Ростові-на-Дону (РФ) до республіки Башкортостан (РФ) для відбування покарання.¹⁶

«СПРАВА УКРАЇНСЬКИХ ДИВЕРСАНТІВ»

1 серпня суддя «Верховного суду» Криму Едуард Білоусов продовжив до 10 жовтня 2017 року термін утримання під вартою **Євгена Панова**¹⁷, котрий звинувачується за ч. 1 ст. 30, п. «а» ч. 2 ст. 281 КК РФ (спроба вчинення диверсії організованою групою). На момент ухвалення цього рішення українець перебував під вартою протягом року. 24 серпня колегія суддів «Верховного суду» Криму у складі Людмили Капустіної, Алли Овчинникової, Олени Спасьонової залишила чинним це рішення.¹⁸

30 серпня журналіст Антон Наумлюк повідомив, що 18 серпня 2017 року ВМВС по Чорноморському району відкрив проти **Андрія Захтея** нову кримінальну справу за ст. 324 КК РФ (незаконне придбання чи збут офіційних документів) за звинуваченням у незаконному придбанні паспорта РФ.¹⁹

2 серпня під час дебатів сторін у «Залізничному районному суді Сімферополя» прокурор попросив для **Редвана Сулейманова** 2 роки позбавлення волі²⁰ (був затриманий ФСБ РФ 30 липня 2016 року).

10 серпня суддя «Залізничного районного суду Сімферополя» Дмитро Михайлов засудив Редвана Сулейманова за ч.2 ст. 207 КК РФ (свідомо неправдиве повідомлення про акт тероризму) до 1 року та 8 місяців позбавлення волі. Додатково суддя задовольнив позов

¹² Список справ, призначених для слухання на 04.08.2017 у «Верховному суді» Криму №№ 10-15 https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=04.08.2017

¹³ Список справ, призначених для слухання на 18.08.2017 у «Верховному суді» Криму №№ 2, 7, 9, 10, 12, 13 https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=18.08.2017

¹⁴ https://kiiev-simp--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=09.08.2017

¹⁵ Список справ, призначених для слухання на 30.08.2017 у «Верховному суді» Криму №№ 15, 16, 17, 19, 21 https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=30.08.2017

¹⁶ <https://www.facebook.com/732046070298738/photos/a.732115736958438.1073741828.732046070298738/864082537095090/?type=3&theater>

¹⁷ <http://crimeahrg.org/uk/ukrayintsyu-panovu-v-krimu-prodovzhili-aresht-do-10-zhovtnya/>

¹⁸ Апеляційне визначення «Верховного суду» Криму у справі №22К-2505/2017: https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&name_op=doc&number=595941148&delo_id=4&new=4&text_number=1

¹⁹ <https://www.facebook.com/anton.naumlyuk/posts/1681494788552121>

²⁰ <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=1538605269537398>

ТОВ «Морська дирекція» на суму понад 3 000 000 рублів (приблизно 50 180 доларів) і позов Севастопольського автовокзалу близько 400 000 рублів²¹ (приблизно 6 700 доларів). Раніше ФСБ РФ звинуватила Р. Сулейманова у підготовці терактів «за наказом Головного управління розвідки України»²², але впродовж слідства звинувачення було перекваліфіковано.

3 серпня суддя «Севастопольського міського суду» Василь Авхімов залишив чинним вирок (3 роки позбавлення волі) щодо **Володимира Присича**.²³ Він був визнаний винним за ч.2 ст. 228 КК РФ (зберігання наркотиків), проте спочатку ФСБ РФ інкримінувала йому підготовку диверсії. Апеляційний суд також проігнорував заяву В. Присича про застосування до нього тортур. Після цього рішення вирок набуває чинності, а В. Присич буде етапований з Криму на територію РФ для відбування покарання.

15 серпня ФСБ РФ повідомила, що біля м. Судак був затриманий громадянин України **Геннадій Лімешко**, котрий, за версією ФСБ, планував здійснити «диверсію шляхом підпилювання дерев'яного стовпа опори лінії електропередачі за завданням української розвідки».²⁴ Інформаційне агентство РФ ТАСС опублікувало як «доказ» відео, де показано, як двоє людей в цивільному одязі тримають Г. Лімешко на землі неподалік від дерев'яного стовпа, поруч бачимо ручну пилку без жодних слідів її використання для розпилювання стовпа.²⁵

СПРАВА ВОЛОДИМИРА БАЛУХА

1 серпня в «Роздольненському районному суді» прокурор Дмитро Корольов запросив для **Володимира Балуха** покарання у формі 5 років та 1 місяця позбавлення волі.²⁶ Цього ж таки дня Володимир Балух виступив в суді з «останнім словом»²⁷, де своєї провини не визнав, а справу назвав цілком сфабрикованою за політичними мотивами.

4 серпня суддя «Роздольненського районного суду» Марія Бедрицький визнала В. Балуха винним за ч.1 ст.222 КК РФ (незаконне придбання, передача, збут, зберігання, перевезення або носіння зброї, її основних частин, боєприпасів) і ч.1 ст. 222.1 КК РФ (незаконне придбання, передача, збут, зберігання, перевезення або носіння вибухових речовин або вибухових пристроїв) і засудила активіста до 3 років і 7 місяців позбавлення волі в колонії-поселенні та штрафу у розмірі 10 000 рублів.²⁸ Захист українця виступив з повідомлення про незгоду з вироком, адвокати впевнені у його незаконності, тому що на стадії слідства мали місце брутальні порушення, які вказують на фальсифікацію доказів, тоді як суд проігнорував усі ці факти. Адвокати будуть оскаржувати вирок.

11 серпня адвокат В. Балуха повідомив, що начальник ІТУ селища Роздольне Валерій Ткаченко застосував силу до українця: вдарив його, ображав нецензурною лайкою, принижував за національною ознакою. Адвокат подав скаргу в поліцію на незаконні дії начальника ІТУ.²⁹

²¹ <https://www.facebook.com/emil.kurbedinov/posts/1546149632116295>

²² <https://www.youtube.com/watch?v=A96bLg5Svoc>

²³ https://gs--sev.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&name_op=case&case_id=521092552&result=1&delo_id=4&new=4

²⁴ <http://www.fsb.ru/fsb/press/message/single.htm%21id%3D10438177%40fsbMessage.html>

²⁵ <https://www.youtube.com/watch?v=13-kwdUAmUY>

²⁶ <https://www.facebook.com/crimeahrg/posts/1936045230014442>

²⁷ <http://crimeahrg.org/baluh-v-sude-zayavil-o-svoey-nevinnosti-i-o-tom-kak-protiv-nego-sfabrikovali-delo/>

²⁸ <http://crimeahrg.org/uk/ukrayintsya-volodimira-baluha-v-krimu-zasudili-na-3-roki-ta-7-misyatsiv-pozbavleniya-voli/>

²⁹ <https://goo.gl/9KXVYJ>

22 серпня слідчий Слідчого комітету РФ довів до відома адвоката, що розпочато нову кримінальну справу проти В. Балуха за ч. 1 ст. 318 КК РФ (застосування насильства щодо представника влади). Причиною відкриття справи стала скарга Валерія Ткаченка на Володимира Балуха, де він заявляє, що це В. Балух 11 серпня вдарив В. Ткаченка. Ця кримінальну справу проти активіста відкрив «слідчий Роздольненського міжрайонного слідчого відділу Головного слідчого управління СК РФ» в Криму Бондаренко Н. С.³⁰

³⁰ <http://crimeahrg.org/uk/proti-politv-yaznya-volodimira-baluha-v-krimu-vidkrili-novu-kriminalnu-spravu/>

СВОБОДА СЛОВА ТА ВИСЛОВЛЮВАННЯ ДУМОК *

У серпні Наріман Джелалов повідомив, що 4 липня суддя «Бахчисарайського районного суду» Герман Атаманюк ухвалив постанову про штраф щодо мешканки Бахчисарайського району **Зареми Умерової** у розмірі 300 000 рублів за ч. 1 ст. 282 КК РФ (Розпалювання ненависті чи ворожнечі, рівно як приниження людської гідності) за публікацію проукраїнських постів у соціальній мережі та цитат В. Путіна про окупацію Криму.³²

5 серпня активіст **Фазил Ібраїмов** виступив на громадських слуханнях з критикою адміністрації Сімферополя щодо забудови селища «Кримська троянда». Після виступу співробітника МВС РФ вивели активіста з приміщення, де відбувалися дебати. 19 серпня «старший лейтенант поліції» Сергієнко О. В. склав щодо Ф. Ібраїмова протокол № РК 171751 за ч. 1 ст. 19.3 КпАП РФ (непокоря законному розпорядженню чи вимозі співробітника поліції). 20 серпня суддя «Залізничного районного суду Сімферополя» Марія Домнікова ухвалила постанову про адміністративний арешт Фазіла Ібраїмова терміном на 5 днів.³³ 25 серпня суддя «Верховного суду Криму» Євген Павловський залишив чинним це рішення.³⁴

28 серпня видавництво Севастополя «ForPost» заявило, що один зі співробітників Корпорації розвитку Криму Леонід Дегтярьов висловлював на адресу кореспондентів погрози про нанесення «шкоди здоров'ю». Після цього співробітники видання, за їхніми словами, подали заяву в поліцію.

ПЕРЕШКОДЖАННЯ ЖУРНАЛІСТСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

1 серпня в «Роздольненському районному суді» під час підготовки до дебатов сторін у кримінальній справі Володимира Балуха секретар суду відмовилася прийняти заяву від відвідувачів про фото- та відео-фіксацію «останнього слова» активіста у суді.

8 серпня в «Залізничному районному суді» на засіданні у справі Сервера Караметова суддя Марина Колоцей відмовила у задоволенні клопотання про здійснення фото- та відео-зйомки.

СПРАВА МИКОЛИ СЕМЕНИ

3 та 31 серпня відбулися судові засідання у справі журналіста **Миколи Семени**, котрий звинувачується за ч. 2 ст. 280.1 КК РФ (Публічні заклики до здійснення дій, спрямованих на порушення територіальної цілісності РФ з використанням ЗМІ) за його статтю в ЗМІ. 3 серпня на засіданні було відмовлено у допиті редактора видання «Крым.реалии» Володимира Притули та експерта Михайла Савви шляхом відео-конференції. У суді був допитаний Микола Семена, котрий провину не визнав, тому що Крим, за нормами міжнародного права, не є частиною російської території, а, відповідно, в його словах немає складу злочину.

* Розділ «Свобода слова та висловлювання думок» підготовлений у співробітництві із **Центром інформації про права людини**: <https://humanrights.org.ua/ru>

³² <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=1566746393389215>

³³ <http://crimeahrg.org/uk/u-krimu-gromadyanskomu-aktivistu-kotriy-vistupiv-proti-ruynuvannya-selishha-zasudili-do-5-dib-administrativnogo-areshtu/>

³⁴ Рішення «Верховного суду» Криму у справі №12-1060/2017: https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srvcnum=1&name_op=doc&number=595943583&delo_id=1502001&new=0&text_number=1

31 серпня захист подав клопотання про виключення кількох доказів як неприпустимих: висновок про результати оперативно-розшукових заходів (ОРЗ) «Зняття даних з інформаційних каналів зв'язку» та скріншоти, долучені до цього висновку, декілька перекладів, не завірених підписами перекладачів, висновок експерта-лінгвіста, де наявні 72 граматичні та змістовні помилки. Прокурор заявила клопотання про переніс дебатів сторін через необхідність узгодження позиції з прокурором, котрий складав висновок обвинувачення.

СПРАВА ІЛЬМІ УМЕРОВА

2, 9, 16 та 30 серпня в «Сімферопольському районному суді» відбулися засідання у справі **Ільмі Умерова**, котрого звинувачують за ч. 2 ст. 280.1 КК РФ «Публічні заклики до реалізації дій, спрямованих на порушення територіальної цілісності Російської Федерації, здійснені з використанням інформаційно-телекомунікаційних мереж (Інтернет включно)» за його привселюдні висловлювання про те, що Крим є територією України. 9 серпня у суді було допитано п'ятеро свідків захисту, котрі вказали на те, що виступ Ільмі Умерова — це виявлення його власної думки, але не заклик до чогось. 16 серпня був відкладений допит свідків захисту через відсутність перекладача. Також суддя додав до справи рецензію «Гільдії лінгвістів-експертів з документаційних та інформаційних суперечок», де вказано на численні процесуальні помилки та підміну понять в експертизі висловлювань Ільмі Умерова. 30 серпня було допитано четверо свідків захисту, котрі повідомили, що переклад російською мовою зроблений некоректно.

СВОБОДА МИРНИХ ЗІБРАНЬ І ОБ'ЄДНАНЬ

20 серпня співробітники «поліції» та підрозділи ЗМОП (рос. — ОМОН) не дозволили провести захід на базі відпочинку «Ковбой» біля м. Білогірськ з нагоди **30-ї річниці акції протесту кримських татар у Москві** та заблокували вхід на територію бази відпочинку. Підставою для цього вони назвали нібито отриману ними інформацію про те, що у цій місцині знаходяться вибухонебезпечні речовини.³⁵ Крім того, учасники акції повідомили, що поліція затримала Беніра Умерова, котрого невдовзі звільнили. Проте учасників примусили залишити місце акції.³⁶

22 серпня «Директор Департаменту громадських комунікацій міста Севастополь» Іван Чихарев відмовив у проведенні мітингу на площі Нахімова у Севастополі, що був заявлений на 1 вересня 2017 року. За словами організатора мітингу Ленура Усманова, місцеві мешканці планують здійснити акцію проти спроб влади «затребувати земельні ділянки». Відмова у проведенні акції пояснюється тим, що цього дня на площі заплановано роботи з монтажу декорацій для фестивалю.³⁷

24 серпня (День незалежності України) в Сімферополі на Залізничному вокзалі співробітники МВС РФ затримали двох репрезентанток Українського культурного центру в Криму — **Галину Балабан і Альону Попову**. Їх доправили до Залізничного РВВС, де вони перебували біля трьох годин.³⁸ Керівник Українського культурного центру Леонід Кузьмін повідомив КПП, що Галину Балабан опитали, взяли відбитки пальців і відпустили без укладання відповідного протоколу, після цього відпустили Альону Попову.

Руководитель Украинского культурного центра Леонид Кузьмин сообщил КПП, что Галину Балабан опросили, взяли отпечатки пальцев и отпустили без составления соответствующего протокола, после этого отпустили Алену Попову.

30 серпня керівник Українського культурного центру Леонід Кузьмін повідомив, що вимушений терміново виїхати на підконтрольну Україні територію з тієї причини, що йому надходять погрози покарання та переслідування.³⁹

СПРАВА СЕРВЕРА КАРАМЕТОВА

8 серпня співробітники МВС РФ затримали 76-річного активіста **Сервера Караметова** в момент його поодинокого пікетування біля будівлі «Верховного суду» Криму під час засідання у справі Ахтема Чийгоза. Він стояв з плакатом «Путін і Аксьонов, наші діти та Ахтем Чийгоз — не терористи. Досить звинувачувати кримських татар».⁴⁰ Того ж таки дня суддя «Залізничного районного суду Сімферополя» Марина Колоцей засудила Сервера Караметова до штрафу в 10 000 рублів за ч.1 ст. 20.2 КпАП РФ (організація несанкціонованого заходу).⁴¹

³⁵ Відео з місця події: <https://www.facebook.com/ayshe.umerova/videos/1444870372217449/>

³⁶ <https://www.facebook.com/ayshe.umerova/posts/1444874438883709>

³⁷ Стаття «Севастополь зустріне День знань затриманнями та автозакнами», 28.08.2017: https://primechaniya.ru/home/news/avgust_2017/sevastopol_vstretit_den_znanij_zaderzhaniyami_i_avtozakami/

³⁸ <https://www.facebook.com/anton.naumlyuk/posts/1675616635806603>

³⁹ <http://crimeahrg.org/uk/ukrayinskiy-aktivist-leonid-kuzmin-cherez-pogrozi-zalishiv-krim/>

⁴⁰ <https://www.facebook.com/zair.smedlya/videos/1430111503690680/>

⁴¹ <https://www.facebook.com/zair.smedlya/videos/1430527210315776/>

9 серпня суддя Марина Колоцей також засудила Сервера Караметова до 10 діб адміністративного арешту за ч.1 ст. 19.3 КпАП (непокоря поліції).⁴² Адвокатів Едема Семедляєва та Емілія Курбедінова охорона суду не пропустила на ухвалення вироку.⁴³ 11 серпня суддя «Верховного суду» Криму Наталка Терентьєва залишила чинним це рішення.⁴⁴ Обираючи покарання у формі позбавлення волі на 10 діб, судді проігнорували вік активіста та його стан здоров'я — хворобу Паркінсона і потребу регулярного вживання ліків та їжі, що унеможливується в ізоляторі.

19 серпня, після відбуття усього терміну адміністративного арешту, співробітники МВС РФ доправили Сервера Караметова до центрального автовокзалу Сімферополя та залишили його там одного. Це зухвале порушення, тому що його мали звільнити у будівлі, де розташований ІТУ, щоб родичі, передусім, могли його зустріти.⁴⁵

14 серпня мешканці Криму в різних районах вийшли на поодинокі пікети на підтримку акції С. Караметова з плакатами «Путін, наші діти — не терористи». Адвокат Едем Семедляєв повідомив, що чотирьох з них затримали та доправили у відділок МВС РФ Залізничного району Сімферополя. Адвокати повідомили КПГ, що також з активістами були затримані ще четверо осіб, котрі фільмували пікети на відео.

Осман Аріфмаметов опублікував на своїй сторінці у Фейсбук інформацію про затриманих:⁴⁶

1. **Осман Аблаєв** перебував в поодинокому пікеті біля будинку МВС, разом з ним затримали людину на ім'я Ремзі. Обоє доправили до Київського районного відділку поліції для складання протоколу, втім невдовзі їх відпустили.
2. **Решат Емірсуюнов і Сінавер Німеттулаєв** здійснювали поодинокі пікетування, а Артем Осипов фільмував цю подію. Усіх трьох було затримано й доставлено до Центрального РВВС, пізніше їх відпустили.
3. 64-річний **Ярікул Давлатов** вийшов на поодинокий пікет до «Верховного суду» Криму. Його затримали та доправили до РВВС Залізничного району, де склали на нього протокол за ч.1 ст. 20.2 КпАП РФ (порушення порядку здійснення пікетування). Також з ним були затримані троє людей, котрі фільмували цю подію: **Сейтумер Сейтумеров, Олександр Дьячков і Селім Тейфуков**. Усіх трьох згодом відпустили.

14 серпня суддя «Залізничного районного суду Сімферополя» Марія Домнікова засудила Ярикула Давлатова до адміністративного штрафу в 10 000 рублів за порушення ч.1 ст.20.2 КпАП РФ (порушення організатором масового заходу встановленого порядку проведення масових заходів).⁴⁷

⁴² https://zheleznodorozhniy--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&name_op=case&case_id=531973323&result=1&delo_id=1500001

⁴³ <https://www.facebook.com/100004757052466/videos/851175551717672/>

⁴⁴ https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&name_op=case&case_id=532035067&result=1&delo_id=1502001

⁴⁵ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/posts/486133711754090>

⁴⁶ <https://www.facebook.com/osmanarifm/posts/2040170792878239>

⁴⁷ https://zheleznodorozhniy--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&name_op=case&case_id=573270096&result=1&delo_id=1500001

СВОБОДА ДУМКИ, СОВІСТІ ТА РЕЛІГІЇ

16 серпня Міністерство юстиції РФ долучило до списку екстремістських організацій організацію «Управлінський центр Свідків Ієгови в Росії» та 395 місцевих організацій,⁴⁸ що діють в його структурі. Серед цих організацій — й **18 релігійних організацій Криму**,⁴⁹ чия діяльність тепер заборонена.

31 серпня співробітники Федеральної служби судових приставів заблокували храм святих рівноапостольних князів Ольги та Володимира **Української православної церкви Київського патріархату (УПЦ КП)** в Сімферополі.⁵⁰ Архієпископ Сімферопольський і Кримський Климент повідомив, що «о 10 ранку виконавча служба увірвалася на територію церкви, самотужки відкрила приміщення першого поверху, зламала двері вітваря на другому поверсі та перекрила доступ віруючим». Архієпископ пояснив, що територія першого поверху, згідно з угодою оренди, належить управлінню Єпархії, проте пристави проігнорували це. Пристави посилалися на рішення суду, що зобов'язує Духовний центр залишити приміщення, де, за словами Климента, Духовного центра в управлінні єпархії немає вже більше двох років.⁵¹

⁴⁸ <http://minjust.ru/ru/novosti/religioznaya-organizaciya-upravlencheskiy-centr-svideteley-iegovy-v-rossii-vklyuchena-v>

⁴⁹ http://minjust.ru/ru/nko/perechen_zapret

⁵⁰ <https://ru.krymr.com/a/news/28709885.html>

⁵¹ <https://ru.krymr.com/a/news/28707041.html>

ПОРУШЕННЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА

ПРИМУСОВЕ ПЕРЕМІЩЕННЯ НАСЕЛЕННЯ

Ст. 3 Протоколу № 4 до Конвенції про захист прав людини та основних свобод «Про забезпечення деяких прав і свобод, що вже внесено до Конвенції» та перший Протокол до неї забороняють висилку людей з території держави, громадянами якої вони є. Ст. 49 IV Женевської конвенції забороняє депортацію осіб з окупованої території на територію держави, що окупує.

7 серпня «Залізничний районний суд Сімферополя» відмовив у припиненні справи з депортації мешканця Криму **Недіма Халілова**⁵², которого у листопаді 2106 року влада РФ примусово вивезла з Криму до РФ. Більше 10 місяців він перебував у фільтраційному пункті для іноземних громадян. Н. Халілова на засідання суду не доправили. 25 серпня суддя «Верховного суду» Криму Ірина Катигіна залишила чинним це рішення.⁵³

НАД ОГЛЯДОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Ольга Скрипник, координатор Кримської правозахисної групи;
Віссаріон Асєєв, аналітик Кримської правозахисної групи;
Олександр Сєдов, аналітик Кримської правозахисної групи.

⁵² <https://www.facebook.com/emil.kurbedinov/posts/1543393912391867>

⁵³ <https://www.facebook.com/100004757052466/videos/859084270926800/>